

UCHWAŁA Nr XV / 86 / 2016
RADY GMINY RADOSZYCE
z dnia 29 lutego 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1515 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390)

Rada Gminy Radoszyce uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radoszyce.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marian Jankowski

U z a s a d n i e n i e

do uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. , poz. 1390) nakłada na gminę obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez opracowanie i realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024, stanowiący załącznik do uchwały, zakłada kontynuację zadań realizowanych przez Gminę Radoszyce w latach 2010 – 2015, określonych przez Radę Gminy Radoszyce Uchwałą Nr XXXVII / 214 / 10 z dnia 28 października 2010 roku. Program określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie osób ją stosujących. Przedstawia katalog działań, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz stworzenie systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie, angażując wiele służb, instytucji, organizacji do odpowiedzialności za ich współrealizację.

Wobec powyższych argumentów, podjęcie uchwały uznaje się za zasadne.

Załącznik

do Uchwały Nr XV / 86 / 2016 Rady Gminy Radoszyce
z dnia 29 lutego 2016 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
DLA GMINY RADOSZYCE
NA LATA 2016 – 2024

I. WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków.

Statystycznie większość ofiar w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorie osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie.

Przemoc jest zjawiskiem występującym coraz powszechniej. Sprawca stosujący przemoc wykorzystuje swoją przewagę, wiedzę, siłę do sprawienia cierpienia innym lub przeciwnie demonstruje własną bezsilność i potrzebę czyjejś uwagi, sprawiając ból, poniżając, zmuszając do uległości.

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia. Istotny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie / nadużywanie alkoholu. Wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu.

Należy pamiętać, że alkohol osłabiając kontrolę nad zachowaniem, w konsekwencji zwiększa prawdopodobieństwo reagowania ze złością i gniewem na trudności oraz niepowodzenia życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia jednak z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że sprawcy wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie.

W celu efektywnego i zintegrowanego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszeniu jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są podejmowane w szczególności w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W programie są zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, jak również zakładanych efektów. Działania programu mają charakter wieloaspektowy, dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą. Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w szczególności dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji dokonywania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

II. PODSTAWY OPRACOWANIA PROGRAMU

Podstawę prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stanowią:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.);

- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390);
- 5) Uchwała Nr VII / 31 / 2015 Rady Gminy Radoszyce z dnia 25 maja 2015 roku w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 – 2024 (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z dnia 11 czerwca 2015 r., poz. 1863);
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245).

III. PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Od sierpnia 2010 roku wszczęcie procedury **nie wymaga** zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wskazanych powyżej realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informację o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) **definiuje** w art. 2 pkt 2 **przemoc w rodzinie** jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc domowa przyjmować może różne formy i podlega wielu klasyfikacjom. Ze względu na charakter zachowań i sposobów ich realizacji wyróżnić należy:

1. Przemoc fizyczną w postaci m.in. popychania, szarpania oraz bicia, niekiedy z użyciem broni oraz ostrych (np. noży) lub tępych (np. kija) narzędzi. Przytoczona forma przemocy jest szczególnie niebezpieczna, gdyż najczęściej pozostawia ślady w postaci obrażeń, które mogą doprowadzić do śmierci ofiary. Przemoc fizyczna może przyjmować nie tylko postać tzw. przemocy czynnej (uderzanie, bicie, kopanie, zadawanie ran szarpanych i ciętych, duszenie czy oparzenia), ale także tzw. przemocy biernej (areszt domowy, zakaz mówienia lub poruszania się).

2. Przemoc psychiczną wyrażającą się m.in. w wyzwiskach, pogrózkach, poniżaniu, upokarzaniu oraz nękanii przez bliską osobę. Może ona objawiać się również w takich zachowaniach przejawianych przez członków danej rodziny jak: wywieraniu presji na bliskich, szantażowaniu ich, znęcaniu się nad zwierzętami („maskotkami” członków danej rodziny), izolowaniu członków rodzin od innych wspólnot, ograniczaniu snu, niszczeniu przedmiotów należących do konkretnych osób oraz w groźbach użycia przemocy. Jedną z form przemocy psychicznej jest także nadopiekuńczość, przejawiająca się w dążeniu do ograniczenia samodzielności poszczególnych członków rodziny w różnych obszarach życia społecznego. U ofiar tego rodzaju zachowań obserwuje się: strach i przerażenie, stany lękowe, stale utrzymujące się poczucie zagrożenia i niepewności, a także obniżoną samoocenę, depresję oraz bezradność, które prowadzić mogą wspólnie do chorób psychicznych, samookaleczania się, a niekiedy nawet do samobójstw.

3. Przemoc ekonomiczną objawiającą się m.in. w ograniczaniu swobody w dysponowaniu własnymi pieniędzmi, nadmiernej kontroli i podejrzliwości w zakresie zarządzania swoją własnością przez członków danej rodziny, odbieraniu należących do nich pieniędzy lub przedmiotów oraz uniemożliwianiu podjęcia lub kontynuowania pracy.

4. Przemoc seksualną, przybierającą postać formy agresji seksualnej, w tym nakłaniania do czynności o charakterze seksualnym, dotykania wbrew woli w miejscach intymnych, ale także zmuszania do prostytucji, zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.

5. Zaniedbanie, przyjmujące postać ciągłego niezaspokajania podstawowych biologicznych i psychicznych potrzeb członków danej rodziny przez sprawujących nad nimi opiekę bliskich. Ten rodzaj przemocy domowej może mieć formę niedożywienia dzieci, niewłaściwej opieki higienicznej nad osobami starszymi bądź niepełnosprawnymi (zaniedbanie fizyczne), ale także lekceważenia emocjonalnego, psychicznego oraz nieokazywania uczuć (zaniedbanie psychiczne).

Należy dodać, że bardzo rzadko sprawca stosuje wobec ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy. Zachowanie osoby stosującej przemoc może wywołać u osoby poszkodowanej trwałe negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia w niej pozytywnego obrazu własnej osobowości. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko osoby doznające przemocy, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na zachowania agresywne.

Przemoc jest przestępstwem ściganym z urzędu. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są zobowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

IV. ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO, JEDNOSTEK SAMORZĄDOWYCH I SŁUŻB SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zadania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych

Gmina Radoszyce podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodziny, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Sprawne współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji.

Zadania Gminy

Do zadań Gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób doznających przemocy;
- finansowanie i monitorowanie prac zespołu interdyscyplinarnego;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania pomocy społecznej

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu wskazanych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni są członkami zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych:

- pracownicy socjalni diagnozują sytuację w rodzinie, udzielają kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy m. in. prawnej, psychologicznej oraz socjalnej;
- pracownicy socjalni wszczynają procedurę „Niebieskiej Karty”;

- w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, powiadomić sąd rodzinny o fakcie odebrania dziecka z rodziny.

Zadania Policji

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące osoby doznające przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem stanowią:

- udzielenie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej;
- organizowanie niezwłocznego dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- podejmowanie, w razie potrzeby innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie ze zastosowaniem w stosunku do osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- przeprowadzenie z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny oraz wzywanie osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzanie na miejscu zdarzenia czynności koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;

- funkcjonariusz policji systematycznie sprawdza stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez Zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- funkcjonariusz policji wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”;
- funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach Zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z Zespołem interdyscyplinarnym.

Zadania służby zdrowia

Przedstawiciel służby zdrowia uczestniczy w spotkaniach Zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z Zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty”, zaś na prośbę osoby doznającej przemocy w rodzinie lekarz wystawia zaświadczenie o przyczynie i rodzaju uszkodzeń ciała pacjenta powstałych w wyniku użycia siły fizycznej.

Zadania oświaty

Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest bardzo znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest osobą doznającą przemocy nauczyciel (pedagog szkolny) powinien podjąć następujące działania:

- zdiagnozować sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- udzielić informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- udzielić informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”.

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktowi przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmują następujące działania:

- są członkami Zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych;
- diagnozują sytuacje i potrzeby, udzielają kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- prowadzą rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informują te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii, udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- wszczynają procedurę „Niebieskiej karty”.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE RADOSZYCE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Programu, przyjętego Uchwałą Nr XXXVII / 214 / 10 Rady Gminy Radoszyce z dnia 28 października 2010 roku na lata 2010 – 2015. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają zasadność realizacji Programu. Nadal podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji. Należy stwierdzić wzrost interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury „Niebieskiej Karty”.

Trudno ocenić skalę przemocy w rodzinie w Gminie Radoszyce, najlepiej obrazują ją statystyki opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane

w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Przedstawione poniżej zestawienia pokazują, iż od momentu pierwszego posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego tj. od dnia 22 marca 2011 roku do grudnia 2015 roku w 157 rodzinach została wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Warto dodać, że procedura „Niebieskie Karty” została głównie wszczęta przez przedstawicieli Policji, którzy najczęściej otrzymywali zgłoszenia o podejrzeniu zjawiska przemocy w danej rodzinie.

**Liczba założonych „Niebieskich Kart” w latach 2011 – 2015
przez poszczególne instytucje**

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	od marca 2011 r. do grudnia 2011 r.	od stycznia 2012 r. do grudnia 2012 r.	od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r.	od stycznia 2014r. do grudnia 2014 r.	od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r.	Razem
Policja	14	37	30	26	43	150
Pomoc społeczna	0	1	1	1	2	5
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	2	2
GKRPA	0	0	0	0	0	0
Ogółem	14	38	31	27	47	157

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Radoszycach

W Gminie Radoszyce po przeanalizowaniu wszystkich „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że najczęściej dochodzi do przemocy w małżeństwie, osobami pokrzywdzonymi są przede wszystkim kobiety, sprawcą natomiast jest mężczyzna tj. mąż lub syn.

Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Radoszyce. Zjawisko to nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy.

W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających pomocy i wsparcia w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne, jak i ogólnopolskie wpływają na zmianę świadomości społecznej, co powoduje zwiększenie gotowości osób doznających przemocy do ujawnienia takich spraw. Zwiększa się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

VI. CELE PROGRAMU

Celami głównym programu są:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Powyżej sprecyzowane cele główne programu będą realizowane poprzez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Radoszyce;
- 2) podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej Mieszkańców Gminy na temat zjawiska przemocy, jego przejawów i form;
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Radoszyce:

- 1) zmiana postrzegania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie wartości prorodzinnych;
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy;
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Adresaci programu:

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy;
- 2) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy;
- 3) osoby stosujące przemoc w rodzinie;

4) przedstawiciele instytucji służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

Realizatorzy programu:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radoszycach;
- 3) Komisariat Policji w Radoszycach
- 4) placówki oświatowe działające na terenie Gminy Radoszyce;
- 5) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radoszycach;
- 6) kuratorzy sądowi;
- 7) inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

**Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie
na terenie Gminy Radoszyce**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy	Sporządzanie informacji określających wielkość zjawisk przemocy w Gminie Radoszyce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce	2016 – 2024 (każdego roku)

**Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej Mieszkańców Gminy Radoszyce
na temat zjawiska przemocy oraz jego przejawów i form**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p align="center">Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>a) podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, informacji, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie;</p> <p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki;</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży m. in. zawody sportowe, pikniki rodzinne</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce, SPZOZ w Radoszycach, kuratorzy sądowi</p>	2016 – 2024

Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p style="text-align: center;">Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu powiatu koneckiego oraz województwa świętokrzyskiego zapewniającymi schronienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;</p> <p>b) udzielanie świadczeń pieniężnych</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach</p>	<p>2016 – 2024</p>
2.	<p style="text-align: center;">Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie</p>	<p>a) prowadzenie pracy socjalnej;</p> <p>b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego;</p> <p>c) edukacja osób doznających przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce, PCPR w Końskich</p>	<p>2016 – 2024</p>

**Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania
przemocy w rodzinie**

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p align="center">Podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w problem przemocy, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskie Karty”,</p> <p>b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce, kuratorzy sądowi</p>	<p align="center">2016 – 2024</p>

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie	<p>a) inicjowanie interwencji w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie,</p> <p>b) rozpowszechnianie informacji o instytucjach osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,</p> <p>c) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,</p> <p>d) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,</p> <p>e) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”,</p> <p>f) zawiadomienie prokuratury o podejrzeniu znęcania się lub stosownia przemocy w rodzinie</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce, kuratorzy sądowi</p>	2016 – 2024

2.	Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	<p>a) motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym,</p> <p>b) organizowanie grup wsparcia dla osób stosujących przemoc</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, GKRPA, placówki oświatowe z terenu Gminy Radoszyce, kuratorzy sądowi</p>	2016 – 2024
----	--	--	--	-------------

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy;
- 2) udzielenie profesjonalnej pomocy osobom wobec, których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
- 3) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 4) zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024 będą środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

IX. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem działań związanych z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Radoszyce na lata 2016 – 2024 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach.

Realizacja Programu będzie monitorowana systematycznie, zaś monitoring umożliwi wgląd w realizację programowych działań i ocenę ich skuteczności.

Po zakończeniu realizacji Programu sporządzony zostanie raport, który podsumuje efekty jego działania. Przy końcowej ocenie efektywności Programu zostaną wzięte pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) liczba osób doznających przemocy;
- 2) liczba stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”;
- 4) liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych;
- 5) liczba interwencji związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie;
- 6) liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy;
- 7) liczba szkoleń dla przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Marian Jankowski